

برخی اخبار منتخب اقتصادی از جهان طی هفته منتهی به ۶ دی ۱۳۹۸

- نرخ تورم سالانه منطقه یورو در ماه نوامبر ۲۰۱۹ معادل ۱ درصد اعلام شد که در مقایسه با ماه اکتبر، ۰٫۳ واحد درصد افزایش یافته است. کمترین نرخ تورم متعلق به دو کشور ایتالیا و پرتغال هر یک ۰٫۲ درصد و بلژیک با نرخ تورم ۰٫۴ درصد است. بالاترین نرخ تورم هم مربوط به کشورهای رومانی با نرخ ۳٫۸ درصد، مجارستان با نرخ ۳٫۴ درصد، اسلواک با نرخ ۳٫۲ درصد و جمهوری چک با نرخ ۳ درصد است. در ماه نوامبر ۲۰۱۹ مهمترین عوامل مشارکت کننده در افزایش تورم این ماه، ناشی از رشد قیمت‌ها در بخش خدمات با سهم ۰٫۸۲ واحد درصد، مواد خوراکی و دخانیات با سهم ۰٫۷ واحد درصد و کالاهای صنعتی غیرانرژی با سهم ۰٫۱ واحد درصد اعلام شده است.
- وضعیت کشورهای عضو اتحادیه اروپا در رابطه با عدم توازن کلان اقتصادی برای سال ۲۰۱۸ مشخص شد. امتیاز ۲۸ اقتصاد این اتحادیه در ۱۴ متغیر اقتصادی در سه گروه اصلی شامل رقابت پذیری و عدم توازن خارجی، عدم توازن داخلی و اشتغال، و با مشخص کردن حد آستانه برای هر یک از متغیرها، تعیین شده است. از حیث تغییر نرخ بیکاری جوانان طی سه سال گذشته، نرخ بیکاری بلندمدت، جریان اعتباری به بخش خصوصی و سهم از صادرات جهان، تقریباً همه کشورهای عضو وضعیت قابل قبولی دارند و در مقابل خالص انباشت سرمایه گذاری بین المللی، بدهی بخش خصوصی و بدهی بخش عمومی از متغیرهایی هستند که ارقام مرتبط با بخش اعظمی از کشورهای عضو از رقم آستانه، عبور کرده است. بالاترین بدهی بخش خصوصی بر اساس نسبت آن به تولید ناخالص داخلی متعلق به اقتصادهای قبرس با رقم ۲۸۲ درصد، هلند با رقم ۲۴۲ درصد و ایرلند با رقم ۲۲۳ درصد و بالاترین رقم نسبت بدهی بخش عمومی به تولید ناخالص داخلی متعلق به اقتصادهای یونان با رقم ۱۸۱ درصد، ایتالیا با رقم ۱۳۵ درصد و پرتغال با رقم ۱۲۲ درصد است. شایان ذکر است حد آستانه برای نسبت بدهی بخش خصوصی به تولید ناخالص داخلی برابر با ۱۳۳ درصد و برای نسبت بدهی بخش عمومی به تولید ناخالص داخلی برابر با ۶۰ درصد تعیین شده است.
- صندوق بین المللی پول در مطالعه جدیدی در ماه دسامبر ۲۰۱۹ به موضوع زنجیره ارزش جهانی و تعدیلات خارجی و بررسی میزان اهمیت نرخ ارز در اقتصادها پرداخته است. بر اساس نتایج این مطالعه، پیوستن به زنجیره های ارزش جهانی باعث می شود تا از اثر کشش پذیری تولید ناخالص داخلی و صادرات نسبت به تغییرات نرخ ارز کاسته شود. هرچقدر پیوستگی و مشارکت در این زنجیره بیشتر باشد، از اهمیت تعدیل نرخ ارز و تاثیر آن بر تغییر حجم ناخالص صادرات، بیشتر کاسته می شود. در مطالعه مشابه دیگری که توسط صندوق بین المللی پول در همین سال منتشر شد مشخص شده بود که اگرچه افزایش نرخ ارز صرفاً باعث بهبود رقابت پذیری بخشی از ارزش کالای صادراتی می شود ولی آنچه باعث تحول تولید و صادرات می گردد، مشارکت بیشتر در زنجیره های ارزش جهانی است.
- بانک مرکزی اروپا در نظر دارد از طریق پایین نگه داشتن هزینه تامین مالی برای کسب و کارها، اقتصاد منطقه اروپا را تقویت کند. تامین مالی برای بنگاه های کوچک و متوسط اروپا که سهم آنها در کل بنگاه های غیرمالی این منطقه بیش از ۹۹ درصد است و ۷۰ درصد از تامین مالی آنها توسط سیستم بانکی انجام می شود، موضوع مهمی است. پشتیبانی بانک

مرکزی اروپا موجب شده تا نرخ بهره وام برای بنگاه‌ها به کم‌ترین رقم خود برسد ضمن اینکه دسترسی به اعتبارات هم برای آنها تسهیل و میزان اعتبارات هم افزایش یافته است. در منطقه یورو نیاز بنگاه‌های کوچک و متوسط به تامین مالی مازاد بانکی از ۶ درصد GDP در سال ۲۰۱۵ به ۳ درصد GDP در سال ۲۰۱۹، کاهش یافته و به رقم ۴۰۰ میلیارد یورو رسیده است. اجرای برنامه خرید اوراق توسط بانک مرکزی از سال ۲۰۱۵ به بعد، باعث شد تا امکان کسب وام‌های ارزان‌تر توسط بنگاه‌های مزبور فراهم شود.

- در بسیاری از کشورهای جهان، بخش قابل توجهی از تجارت بین‌المللی توسط واسطه‌ها، انجام می‌شود. در حالی که بنگاه‌های بزرگ درصدد صادرات مستقیم به بازارهای خارجی هستند، بنگاه‌های کوچک معمولاً از طریق واسطه‌ها یا صادرات غیرمستقیم این کار را انجام می‌دهند. نتیجه یک مطالعه توسط خانم پریسا کمالی در صندوق بین‌المللی پول در رابطه با اقتصاد ویتنام نشان می‌دهد که هزینه ثابت صادرات غیرمستقیم کمتر از یک سوم هزینه ثابت صادرات مستقیم است در حالی که هزینه متغیر صادرات غیرمستقیم دوبرابر صادرات مستقیم است. همچنین رشد تقاضا برای صادرات غیرمستقیم کمتر از صادرات مستقیم است. در بخش تجارت ویتنام، ۱۸ درصد از منافع تجارت از طریق صادرات غیرمستقیم و مابقی ۸۲ درصد توسط صادرات مستقیم، بدست می‌آید.

- طی ۴۰ سال گذشته، تعداد جمعیت با سن بالاتر از ۶۵ سال در هر صد نفر جمعیت در حال کار (۲۰ تا ۶۴ سال)، از ۲۰ به ۳۱ نفر، افزایش یافته و پیش‌بینی می‌شود این رقم تا سال ۲۰۶۰ به ۵۸ نفر برسد. طبق گزارش اخیر سازمان همکاری اقتصادی و توسعه: OECD، پدیده پیرشدن در کشورهای یونان، کره، لهستان، پرتغال، اسلواک، اسلونی و اسپانیا از سرعت بالایی برخوردار است در حالی که دو کشور ژاپن و ایتالیا جزو کشورهایی هستند که بالاترین جمعیت کهنسال را دارند. طی دو سال گذشته بسیاری از اقتصادها اصلاحاتی را در نظام تامین اجتماعی با تاکید بر تسهیل شرایط دریافت مقرری مربوط از طریق افزایش مبلغ مقرری یا پوشش پایه، انجام داده‌اند. این اقدامات موجب کاهش ثبات مالی در بسیاری از نظام‌های مزبور شده است. در سال ۲۰۱۸ میانگین سن بازنشستگی برای مردان در ترکیه ۵۱ سال بوده در حالی که این سن در کشورهای ایسلند، ایتالیا و نروژ برای هم زنان و هم مردان، ۶۷ سال بوده است. در نظر است با تغییراتی سن بازنشستگی از ۶۲ سال در یونان، لوکزامبورگ، اسلونی و ترکیه تا ۷۱ سال یا بیشتر در دانمارک، استونی، ایتالیا و هلند تغییر کند.

- گزارش منتشر شده در دسامبر ۲۰۱۹ توسط سازمان OECD، وضعیت درآمدهای مالیاتی کشورهای عضو این سازمان در سال ۲۰۱۸ را منتشر کرده است. نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی در کشورهای عضو این سازمان از ۱۶,۱ درصد در مکزیک تا ۴۶,۱ درصد در فرانسه متغیر است. این نسبت برای نیمی از کشورهای عضو این سازمان، بین ۳۲ تا ۴۰ درصد متغیر است. میانگین نسبت مزبور برای کل کشورهای عضو سازمان، ۳۴,۳ درصد است. میانگین نسبت در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۷ فقط ۰,۲ واحد درصد افزایش یافته است. در ۱۹ کشور از ۳۴ کشور عضو این سازمان نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۷، افزایش داشته است. کمترین نسبت مزبور در

سال ۲۰۱۸ متعلق به ۴ کشور مکزیک با رقم ۱۶,۱ درصد، شیلی با رقم ۲۱,۱ درصد، ایرلند با رقم ۲۲,۳ درصد و ترکیه با رقم ۲۴,۴ درصد است.

- سازمان تجارت جهانی اخیراً گزارشی را در رابطه با تجارت منتشر کرده است. در این گزارش با تاکید بر تجارت بخش خدمات، عنوان شده که با توجه به تنش های تجاری در تجارت کالایی و همچنین تغییرات جمعیتی و تحولات تکنولوژیکی و دیجیتال، بر اهمیت تجارت خدمات افزوده شده است. بین سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۷ به طور متوسط تجارت خدمات ۵,۴ درصد رشد کرده که سریع تر از رشد تجارت کالایی بوده است. حضور تجاری در سایر کشورها یکی از روش های متداول در تجارت جهانی خدمات است که تقریباً ۶۰ درصد از تجارت خدمات در سال ۲۰۱۷ را تشکیل داده است. هزینه تجارت در بخش خدمات تقریباً دوبرابر هزینه تجارت در بخش کالایی است ولی هزینه مزبور طی سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷ حدود ۹ درصد کم شده که علت آن گسترش تکنولوژی های دیجیتال، کاهش موانع سیاستی و سرمایه گذاری در زیرساخت ها بوده است. اگرچه مشارکت اقتصادهای در حال توسعه در رشد تجارت خدمات طی سال های ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۷ بیش از ۱۰ واحد درصد بوده ولی رشد مزبور عمدتاً توسط ۵ اقتصاد در این گروه تامین شده است. رشد صادرات خدمات در بنگاه های خرد تا متوسط سریع تر از بنگاه های بزرگ است. طبق مدل تجارت جهانی سازمان تجارت جهانی، سهم تجارت خدمات در کل تجارت جهانی می تواند تا سال ۲۰۴۰ به میزان ۵۰ درصد افزایش یابد. اگر کشورهای در حال توسعه، بتوانند تکنولوژی های دیجیتال را پذیرفته و اجرا کنند، سهم این اقتصادها در تجارت جهانی خدمات تا ۱۵ درصد افزایش خواهد یافت.

- صندوق سرمایه گذاری مستقیم روسیه اعلام کرد که تا پایان سال ۲۰۱۹ میزان جذب سرمایه گذاری خارجی این کشور حدود ۷۰ درصد رشد خواهد کرد. سرمایه گذاری مشترک این صندوق با شرکای خارجی در اقتصاد روسیه به بیش از ۳۰۰ میلیارد روبل معادل ۴,۸ میلیارد دلار خواهد رسید. سرمایه گذاری مزبور در پروژه های گوناگونی انجام شده که ۴,۵ میلیارد دلار از آن توسط طرف های خارجی و ۴۰۳ میلیون دلار آن توسط صندوق تامین مالی شده است.

- موسسه رتبه بندی اعتباری فیچ، رشد اقتصادی کشور هند برای سال مالی ۲۰۱۹-۲۰ را برابر با ۴,۶ درصد برآورد کرد. رتبه این کشور **BBB** با چشم انداز باثبات، تعیین؛ و پیش بینی شده است که در صورت تسهیل پولی و مالی و اعمال اصلاحات ساختاری، به تدریج رشد اقتصادی هند در سال ۲۰۲۱ به ۵,۶ درصد و ۶,۵ درصد در سال ۲۰۲۲ خواهد رسید. طبق گزارش اخیر این موسسه، با وجود انقباض اقتصاد هند طی فصول گذشته، همچنان چشم انداز میان مدت این کشور در مقایسه با کشورهای مشابه در گروه **BBB**، به دلیل وجود بافر ذخایر خارجی برای مقابله با مسائلی مانند بدهی بالای بخش عمومی، بخش مالی ضعیف و برخی عوامل ساختاری، قوی است.

- متوسط رشد اقتصادی ترکیه طی دهه گذشته، ۵,۵ درصد بوده که رشد نسبتاً بالایی در میان اقتصادهای گروه ۲۰ و همچنین اقتصادهای نوظهور است. صندوق بین المللی پول طی گزارشی عنوان کرده که علت اصلی تحقق رشد مزبور، افزایش داده ها در این اقتصاد بوده و نه افزایش بهره وری. رشد قوی بعد از سال ۲۰۰۹ عمدتاً ناشی از انباشت سرمایه گذاری، رشد سرمایه گذاری در بخش ساخت و ساز و رشد بالای اعتبارات مالی بوده است. متوسط رشد بهره وری کل عوامل تولید

در ترکیه طی سال‌های ۲۰۰۲ الی ۲۰۰۶ حدود ۱,۹ درصد بوده که طی سال‌های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۸ به صفر رسیده است. تحقق رشد میان و بلند مدت ترکیه در آینده در گرو انجام اصلاحات اقتصادی و اجتماعی و رشد بهره‌وری است. لازم است دولت ترکیه با پذیرش هزینه موقت انجام اصلاحات، نسبت به اولویت بندی اصلاحات مورد نیاز تلاش کند تا شکاف پتانسیل رشد را به حداقل برساند.

- گزارش اخیر وضعیت جذب نیروی کار در بنگاه‌های آلمانی حاکی از افت جزئی است. بارومتر اشتغال که توسط انستیتو تحقیقات اقتصادی مونیخ و بر اساس داده‌های دریافتی از بیش از ۹ هزار بنگاه صنعتی، تجاری و خدماتی این کشور، تعیین و ارزیابی می‌شود، نشان می‌دهد که در ماه دسامبر ۲۰۱۹ بنگاه‌های آلمانی در جذب نیروی کار جدید کمی محتاط‌تر شده‌اند. بخش خدمات آلمان در جستجوی جذب نیروی کار جدید البته با سرعتی کمتر نسبت به قبل، است در حالی که شاخص اشتغال در بخش صنعت ساخت در حال افت است. انجمن صنعت خودرو آلمان اعلام کرده که با توسعه خودروهای برقی، هزاران شغل در این صنعت متاثر خواهد شد. طبق گزارش این نهاد تحقیقاتی، بخش لجستیک و فناوری اطلاعات، مهم‌ترین محرک‌ها برای توسعه اقتصادی آلمان محسوب می‌شوند. صنعت ساختمان یکی دیگر از صنایع آلمان دارای وضعیت مطلوب، به علت دریافت سفارشات جدید و به تبع آن استخدام بیش‌تر نیروی کار به ویژه نیروی کار با مهارت بالاست. پیش‌بینی شده است که گردش مالی صنعت ساختمان آلمان در سال ۲۰۲۰ با حدود ۵,۵ درصد رشد به ۱۴۵ میلیاردیورو برسد.

- به دلیل افزایش قیمت پیاز در کشور هند، دولت این کشور در نظر دارد ۱۲,۵ هزارتن پیاز را از ترکیه وارد کند. محموله وارداتی تا قبل از ۳۱ دسامبر ۲۰۱۹ وارد هند خواهد شد. با ورود این محموله، کل واردات پیاز هند در سال ۲۰۱۹ به رقم ۴۲,۵ هزارتن خواهد رسید. انتظار می‌رود بعد از واردات پیاز از ترکیه، دسترسی و هم قیمت این کالا در هند بهبود یابد.
- صادرات محصولات لبنی نیوزلند به چین در ماه نوامبر ۲۰۱۹ با رشد قابل توجهی همراه شد. کل صادرات محصولات لبنی نیوزلند به چین در این ماه به ۱,۲ میلیارد دلار رسید. در این ماه صادرات شیرخشک نیوزلند به چین معادل ۴۶۹ میلیون دلار و صادرات کره ۷۰ میلیون دلار بود که در مقایسه با نوامبر سال ۲۰۱۸ بیش از دوبرابر رشد داشته است. کل صادرات کالایی نیوزلند به چین در نوامبر ۲۰۱۹ بالغ بر ۳,۴ میلیارد دلار بوده که بخش اعظم آن مربوط به کالاهای لبنی است.

- اتحادیه تولیدکنندگان زعفران در افغانستان اعلام کرد که بر اساس تائیدیه انستیتوی بلژیکی، زعفران افغانستان دارای بهترین کیفیت است. بشیراحمد رشیدی مدیر این اتحادیه عنوان کرد که طی سال‌های گذشته کشت و تولید زعفران در افغانستان بهبود یافته است. وزارت کشاورزی، آبیاری و دام افغانستان گزارش داده که این کشور ۸,۱۵ تن از مصرف ۴۳۰ تنی زعفران در جهان را تامین می‌کند که معادل ۶,۳ درصد از کل مصرف جهانی است. قیمت زعفران در بازار داخلی افغانستان حدود ۱۱۴۵ دلار در هر کیلوگرم و در بازار جهانی ۱۴۰۰ دلار در هر کیلوگرم است.